

čakuje dneva, ko se bo gospodar zopet vrnil v domačo hišo.

Jako ugodno kupite svilnate rute v trgovini Martin Sumer, Konjice. 716

Oplotnica. Zadnje nedeljo se je tukaj pripetila lažja kolesarska nesreča. Tonček C. in Friderik Šp. sta se peljala skozi Oplotnico. V istem hipu se s stranske ceste pripelje drugi kolesar. Enemu izmed prvih dveh ni bilo mogoče ustaviti kolesa, in naenkrat so vsi trije ležali v cestnem prahu. Kako so se pristrčno smejala oplotniška dekleta temu nenavadnemu prizoru! Hvala Bogu, da ni bilo kaj hujšega!

Zavođenje pri Soštanju. Na praznik sv. Petra in Pavla bo pri nas lepa nedelja. Ob tej priložnosti proslavi šolska mladina Vidov dan z dvema igrami: »Sneguljčica« ter »Zgaga in Zgagica« s petjem in deklamacijami. K tej proslavi, ki se bo vršila po službi božji, ste vsi vabljeni od blizu in daleč. Pridite, da se povesele med planinci. Na veselo svidenje! Kakor se čuje, se bo nova cesta vendar pričela graditi. Še ta teden se sestane komisija od banske uprave, da odkupi svet za novo cesto. Da bi se že vsaj brž pričelo delo, ker tako bi mnogi brezposelni dobili zaslužek.

Pišeca. Zadnjič pa je bil ogenj v strehi, gospod urednik, ko ste nam ime spremenili. Bog pomagaj! Da pa temu odpomoremo, smo sklenili ustanoviti posebno društvo »Žeja«, a hudo mušni Janez pravi »Sveta žeja«. Veste, da bodo pristop k društvu imeli tudi od drugod. Mi Pišecani smo namreč prav širokogrudni. Zato hočemo vse, ki se zanimajo za naše novoustanovljeno društvo, pritegniti k sodelovanju. Potrjena pravila imajo samo en paragraf, ki se glasi: Uničuj ga, a glej, da on tebe ne uniči! Pri vsej stvari je tudi to dobro, da ni članarine, ampak sprejememo le tistega, ki ga več nese. Morda bo to uspelo in bomo krizo ugnali v kozji rog. — Sicer pa nam te dni popravlja tvrdka Brandl iz Maribora orglje, da bo naš g. Karlek lažje na nje ob birmi pritiskal. Pa so že tudi bile potrebne popravila. Sedaj so bile vsaj miši enkrat tudi deložirane. In naš cerkveni stolp dobiva novo lice. Iz Brežic smo v ta namen povabili kleparskega mojstra g. Klobučarja. To vam bo naš stolp sedaj lep! Potrebujemo še samo urarja, da nam še uro spravi v red.

Nova knjiga.

Važna nova knjiga. Te dni je izšla knjiga Akademski poklici, ki se nam zdi tako važna, da nanjo prav posebej opozarjamo ne samo dijakke višjih razredov srednjih šol, ampak vse, ki imajo kakorkoli posla z mladino na naših gimnazijah, torej starše dijakov, duhovnike in učitelje. Knjiga ima namreč namen, da svetuje gimnazijcem, kam se naj obrnejo po maturi. Obravnava na 384 straneh najprej vprašanje o poklicu sploh, nato se pa podrobno bavi z vsemi stanovi, ki so odprti dijakom po maturi. Kaže mu pot v bogoslovje, v profesorski stan, med juriste, k medicini, k tehniki, k trgovini, k umetnosti, k vojaštvu. Napisal jo je izredno marljivostjo profesor dr. Lovro Sušnik, ki je žrtvoval za knjigo skozi par let večino svojega prostega časa, pomagali so mu pa za posamezne stanove odlični zastopniki tistih stanov. Tako na primer piše o duhovniškem poklicu škof dr. Rožman, o elektrotehniku pa bivši ban ing. Sernec. Pa še nekdo drugi ima veliko zaslugo, da je knjiga izšla: to so nekateri denarni zavodi, posamezniki in gospodarska podjetja, ki so žrtvovali desetstisoče dinarjev, da so omogočili, da bo knjiga tako poceni, kakor nobena druga

knjiga, če izvezamo Mohorjevo družbo in druge knjižne družbe. Dasi namreč obsega knjiga 24 pol na finem papirju in se prodajajo samo elegantno vezani izvodi, stane knjiga do 15. julija 1932 samo Din 28, po pošti Din 33. Od 16. junija do 15. julija 1932 bo namreč knjigo prodajalo vsak dan od 9. do 11. in od 2. do 4. ure založništvo samo, to je **Slov. kat. akademsko starešinstvo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.** Po 15. juliju se bo knjiga dobila samo v knjižarnah, in sicer po 40 Din (po pošti 5 Din več). Opozarjamo torej vse abituriente, vse gimnazijce višjih razredov, vse starše, ki imajo otroke v srednji šoli, dalje gg. duhovnike in učitelje, naj si zanesljivo oskrbe to knjigo do 15. julija, kajti pozneje bo, kakor rečeno, za 12 Din dražja. Najbolje storiš, če takoj, ko bereš te vrstice, pošlješ na omenjeni naslov 33 Din, če ne boš šel sam v Ljubljano, da ne boš pozabil na knjigo, ki bo po svoji vsebini tebi v korist, po izredno fini zunanji opremljeni pa v kras tvojemu stanovanju. Za platnice in ovoj je namreč napravil načrt arhitekt Pengov in spada knjiga po svoji zunanosti med najlepša dela našega književnega trga.

Razdelitev časa in razni koledarji.

Razdelitev časa — prva potreba.

Ena prvih potreb človeškega rodu je bila razdelitev časa. Prva časovna enota je bilo povsem razumljivo razdobje med solnčnim vzhodom in zahodom. Ta časovna doba pa je bila zelo različna v raznih letnih dobah. Nasprotno pa je doba, tekom katere se na videz solnce obrne enkrat okoli zemlje, to sta dan in noč, vedno enako dolga. Iz tega je nastal 24 urni dan.

Mesec.

Že v prastari dobi so se trudili najti večjo časovno enoto od dneva, da bi lažje računali s časom. Za tako štetje je zelo pripraven mesec s svojimi vedno enakomernimi spremembami. Dobo od mlaja do mlaja, v kateri se izvršijo vse lunine spremembe, imenujemo lunin mesec, ki ima 29 in pol dneva. Dva pol-dneva so vedno vzeli skupno, zato je en mesec štel 29 dni, in so ga imenovali votel mesec, drugi je bil poln s 30 dnevi.

Teden.

Skoraj vsi stari narodi so razdelili lunin mesec v štiri enake dele in so tako dobili časovno enoto teden s sedmimi dnevi, ki se je še danes poslužujemo. Znameniti učenjak je dejal: »Teden je najbolj častiljiv in najstarejši spomenik iz davnih časov, ki se je ohranil v enaki obliki pri vseh narodih do današnjega dne in ki so ga našli ob odkritju Amerike tudi pri Peruancih.« Samo Francozi so za časa revolucije poskušali vpeljati desetdnevni teden, takozvano dekado; ta novotarija se je obdržala samo 14 let. Nekaj sličnega skušajo sedaj boljševiki.

Leto.

Naslednjo večjo časovno enoto so dobili s tem, da so združili šest votlih in šest polnih mesecev, ker se v tem razdobju precej pravilno razvrstijo štiri letne dobe, in tako so dobili mesečno leto, ki je štel 354 dni. Ker pa mesečno leto ni bilo v skladu z gibanjem solнца in po daljši dobi niti z letnimi časi, so

to popravili in tako so že stari narodi prišli do solnčnega leta, ki so ga vsi narodi sprejeli. Samo pripadniki islama še vedno štejejo po mesečnih letih. Tudi Židje računajo z mesečnimi leti, vendar si že od starih časov pomagajo s prestopnimi meseci.

Po Herodotu (starogrški zgodovinar) so bili stari Egipčani prvi, ki so računali s solnčnimi leti. Solnčno leto je pri njih imelo 365 dni in je bilo torej za 5 ur, 48 minut in 48 sekund prekratko. V štirih letih je zaostalo za cel dan za prvim solnčnim letom, katerega začetek je sovpadel s tem letom samo vsakih štirikrat 365—1460 let. Morali so zato tudi menjaje določevati pričetek letnih časov.

Julijanski koledar.

V starem rimskem koledarju so v vsakem drugem mesečnem letu po 29. februarju vstavili nov mesec, ki je štel enkrat 22, drugič 23 dni. Po tem načinu tudi v našem koledarju velja v prestopnem letu 24. februar za prestopni dan. Rimski koledar je bil tako pomanjkljiv, da je bilo v primeri s solnčnim letom že v letu 50. pred Kristusovim rojstvom že en dan razlike. Vsled tega je Julij Cezar (znameniti vojskovodja in vladar rimske države) s pomočjo aleksandrijskega učenjaka Sosigenesa uvedel spremembo. Solnčno leto je računal s 365 dnevi in 6 urami. Zato je koledarsko leto računal s 355 dnevi, vsako četrto leto pa s 366 dnevi. Dnevi so bili na posamezne mesece tako razdeljeni, kakor so še dandanašnji. Mesec »quintilis« so imenovali v čast Cezarja julij, in mesec sekstiliij v čast prvega rimskega cesarja avgust. Koledar se imenuje po Cezarju julijanski ali stari koledar. Po njem so šteli do nedavna Rusi in drugi pravoslavni narodi. Boljševiki so ga odpravili leta 1923, pred tem že Grki, Bolgari in Rumuni in sedaj se ga poslužuje samo še srbska pravoslavna cerkev.

Gregorijanski koledar.

Tudi julijanski koledar je bil pomanjkljiv, kajti njegovo solnčno leto je bilo s pravim letom za 11 minut in 9 sekund predolgo. Zato je v 129 letih zaostalo že za en dan. Nicejski cerkveni zbor (leta 325 po Kristusovem rojstvu) je izravnal do takrat nastalo razliko treh dni, pustil pa je koledar v veljavi. Stalno padanje znanosti je bilo vzrok, da se je na to pomanjkljivost pozabilo. Šele v 16. stoletju so se zopet pričeli pečati s to važno zadevo. Cerkveni zbor v Trientu je sklenil, da se mora odpraviti in to težavno nalogo je rešil leta 1582 papež Gregor XIII.

Na predlog učenega zdravnika Lulliusa so sklenili, da se izpusti 10 dni, kolikor je do tedaj že znašala razlika. Da bi letni časi v bodoče se pričenjali vedno na isti dan, so sklenili, da v treh zaporednih stoletnih prestopnih letih prestopni dan odpade, šele vsako četrto naj

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 18

bo prestopno. Prvo tako prestopno leto je bilo 1600, dočim so leta 1700, 1800 in 1900 bila navadna leta in šele 2000 bo zopet prestopno. Novi koledar je bil v Rimu predložen učenjakom, ki so prišli iz vseh delov sveta, vsem vseučiliščem in vladarjem 1577. Šele leta 1582 je papež Gregor XIII. s posebnim pismom 24. februarja, to je pred 350 leti, odredil, da se izpusti po 4. oktobru istega leta deset dni, kolikor je še znašala razlika po julijanskem koledarju. Četrtemu oktobru (petek) leta 1582 je sledil takoj 15. oktober. Istočasno je zapovedal, da se morajo vsi držati novega koledarja, ki se po njem imenuje Gregorijanski.

V Italiji, Portugalskem, Franciji, Lotaringiji, Danski in Češki so nov koledar vpeljali že leta 1582, v katoliškem delu Švice, Nemčije in Nizozemske leta 1583 in 1584, na Poljskem 1586, na Madžarskem pa leta 1587. Potestantovske dežele pa so se trdovratno upirale tej spremembi. Ta upornost se je še povečala, ker se je zvedelo, da tudi novi koledar ni povsem točen. Njegovo leto je namreč še vedno za 21 sekund predolgo, kar šele v 4000 letih znaša približno en dan. Šele leta 1699 so nemški protestantovski stanovi sprejeli to spremembo s tem, da so tega leta izpustili po 17. februarju 11 dni. Anglija in Švedska sta to spremembo sprejeli šele kot poslednji leta 1752.

Vprašanja in odgovori.

S. V. v L. Prejšnji lastnik in njegova žena imata pisano stanovanje na posestvu. Če žena umrje in se vdovec zopet poroči, ali ima pravico sedanja žena tudi tukaj stanovati? — Stanovanje je pisano obema. Vsak ga sme v celoti uporabljati, če tudi eden, v tem slučaju žena, umrje. Torej sme v svoje stanovanje vzeti sedanjo ženo.

A. C. v J. Ali smem izvrševati trgovino na obrtni list drugega? — Smete, toda prijaviti mora firma poslovanje, ki ima vse pogoje za samostojnega trgovca. Pogodbe s trgovcem pa ne delajte sami, da kje ne izpodletijo.

J. P. v Str. t. Ali je za strojno pletenje potreben obrtni list? — Če pletete na lasten račun in sami prodajate, potem da. Ako pa ste od kake pletarne dobili stroj in delate na njen račun, ste samo delavec in le oni potrebuje obrt.

J. Č. v J. Ali res sme pošta zaprta pisma za inozemstvo odpirati? — Odpirati sme samo ona pisma, ki jih oddate priporočeno, pa še to vprico vas, oziroma vi morate odprto oddati, da pogleda, če je denar notri. Čitati pisem ni dovoljeno, zato se mora pred vami pismo zalepiti. Navadna pisma gredo zaprta kot dosedaj.

J. M. v V. Imam že več mesecev občinskega reveža. Občina noče plačati. Kaj naj storim? — Javite občini, da boste slučaj prijavili sreskemu načelnstvu, ako občina reveža ne vzdržuje pri vas, oziroma ga ne odpelje kam drugam. Od dneva, ko ste zahtevali, da ga občina sprejme, smete primerno računati, ako res ne morete pogrešati, kar ste revežu dali.

L. V. v Č. Sosed vozi po mojem, jaz po njegovem, ker drugače ne prideva do svojih njiv. Pa mi je prepovedal. Dokazal sem mu, da imam pravico, staro nad 30 let. Pobotali smo se pred pričami in tudi podpisali. Pogodbo je on sedaj skril in pot na moje njivo mi je prekopal. Kaj naj storim? — Ako se zlepa ne uda,

ga morate pač tožiti za motenje priposestvanih pravic. Na svojem svetu kaj takega ne delajte! Vaš sosed, ki misli, da samo pismena pogodba velja, se moti. Zadoštuje tudi ustmena z dvema pričama.

I. G. v S. Ali je Diabolo d. d. tudi tak zavod, ki sme sedaj kmeta tožiti? — To podjetje ni hranilnica, sicer ne more sedaj iztožiti. Vendar plačati bo treba pozneje v celoti, ako sedaj ne plačujete obrokov. Pa še stroški bodo.

T. P. v V. AM zadoštuje posejska knjižica, da sme mladoletna sprejeti službo sobarice? — Knjižica zadoštuje. Dovoljenje staršev je potrebno za izdajo knjižice.

J. M. v Z. Ali lahko terjam tudi iz zapuščine? — Seveda lahko terjate, samo prijaviti morate svojo terjatev sodišču, kjer se zapuščina obravnava.

A. S. v P. Ali veljajo srečke vojne škode (ratne štete), ki imajo pri številkah ničlo spredaj? — Seveda veljajo. Ničla spredaj pomeni, da je tiskanih toliko srečk, kolikor je številčnih mest v številu in ima vaša srečka številko 05... itd.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

EVHARISTIČNI KONGRES V CELJU

za dekanije: Braslovče, Celje, Laško in Nova cerkev se vrši dne 29. junija, na Petrovo, s sledečim sporedom: Ob 8. uri bodo sv. maše v vseh celjskih cerkvah. Ob 9. uri škofova sv. maša na prostem, pridiga, potem zborovanje. Med sv. mašo pejejo združeni pevski zbori iz vseh štirih dekanij. Popoldne ob dveh to procesija z Najsvetejšim po mestu, zatem po kratkem nagovoru posvetitev presv. Srca Jezusovemu in blagoslov. — Iskreno vabimo k udeležitvi kongresa vse prebivalce imenovanih dekanij. S tem pokažimo, da smo iz srca vdani veri svojih prednikov in da nas nobena sila ne bo mogla odvrtiti od Jezusa in katoliške Cerkve.

Preskrba modre galice. Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš objavlja svojim članom glede preskrbe modre galice sledeče: Večina naših članov je že naročila in že tudi prejela zaželeno količino modre galice. Kljub temu pa nam dohajajo vprašanja, če še lahko naročijo in dobijo galico in po kateri ceni. S tem hočemo sporočiti, da ima tukajšnje skladišče Kmetijske družbe v Melju še modro galico ter prosimo člane, da zaželeno količino prijavijo ali pa pustijo rezervirati. Modra galica se računi sedaj naprej članom po Din 5.30 za 1 kg. Zamudnim članom bo gotovo s tem ustrezno, da se morejo preskrbeti še po prilični ceni s potrebno galico.

Marija Snežna na Velki. Prosvetno društvo pri Mariji Snežni priredi dne 29. junija v društveni dvorani krasno šestdejsko igro s petjem »Roza Jelodvorska«. Začetek ob treh popoldne. K najobilnejši udeležbi domačine in sosedje vljudno vabi odbor.

Sv. Ana v Slov. goricah. Katoliško prosvetno društvo ponovi na Petrovo dne 29. junija lepo igro »Pri kapelici«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Celju ne bo mogel nihče pripisovati provincialnega značaja, kdor si bo ogledal in se poslužil Hladinove trgovine. V centru mesta zadene nanjo vsakdo, ki ima kakoršenkoli opravke v Celju. Ker promet narašča tudi spričo krize, je trgovina v stanu, da nudi vsakemu vedno sveže in najnovejše vzorce. Častitim gg. duhovnikom nudi blago po engros cenah.

Dober apetit

Vam želimo; ako bi pa vaš želodec ne bil v redu, ako prebava ne bi bila taka, kakršna bi morala biti, ako imate občutek prenapolnjenosti v želodcu, potem... nekoliko Elsa-pilul in malo Elsa-Svedskih kapljic! To pomaga, izvrstno prija in Vi se hitro zopet počutite dobro!

Danes ve že vsak, da je telesno zdravje, življenska in delavna sposobnost odvisna od zdravja prebavnih organov, želodca in čreves. Pogosti glavoboli, pomanjkanje apetita, vzdigovanje, občutek odvrtnosti do jedi, večno nerazpoložene in zlasti neredna stolica, vse to so znaki pokvarjenega zdravja prebavnih organov.

Elsa-Svedska Tinktura (Švedske kapljice) s svojim finim aromatičnim okusom izvanredno ugodno deluje na želodec, apetit in prebavo, 2 steklenici Din 50.—, štiri steklenice Din 92.—.

Fellerjeve odvajalne Elsa-pilule sigurno in hitro delujejo, seveda popolnoma mirno, ne dražijo čreves in omogočajo lahko stolicu. 6 zavitev Din 30.—, 12 zavitev Din 50.— z zavojnico in poštno pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubiha Donja, Elzatr 341 (Savska banovina).

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

Razočarani vlomilci. V noči dne 20. junija so vlomili neznanci v župno pisarno v Slivnici pri Mariboru. Po dolgem iskanju so vendarle našli na: 5 šilingov, 1 kovača, 20 Din drobiža in odnesli so še usnjato aktovko.

Dva krvava dogodka. V okolici Zgornje Polskave je na povratku iz vinotoča v nedeljo dne 19. junija zaklal hlapec Maks Velcer 27letnega delavca Štefana Žigerta. Zločin je bil izvršen iz sovraštva ter ljubosumnosti. Velcer je prizadjal Žigertu z nožem rano v vrat, ki je segala do tilnika in je obležal zabodeni takoj mrtev. — Jožef Kodrič in pos. sin Franc Kranjc v Makolah sta se že pravdala med seboj radi tepeža. V noči od zadnje nedelje na ponedeljek sta se srečala na cesti iz Starih v Stranske Makole. Kodrič je zasačil Kranjcu nož v srce in ga usmrtil na mestu.

Nevarno je bil napaden in pobit do nezvesti v soboto dne 18. junija pri Ptujju dalmatinski krošnjar Marjan Sičenica. Prepeljali so ga v nezavestnem stanju v ptujsko bolnico.

Več nego sreča. Posestnik Anton Zganjar iz Male Štange na Kranjskem je peljal v soboto dne 18. junija voz oglja v Ljubljano v spremstvu svojega mlajšega brata. Nazaj vozeč proti domu sta možakarja popivala po krčmah in konečno na vozu zaspala. Konja sta pripeljala v noči v Slapnicah do železniških zatvornic med postajama Laze in Jevnice. Ker nista mogla preko tira, sta krenila z vozom ob progi in obstala na njej. Nočni brzovlak proti Ljubljani je enemu konju odrezal glavo, drugemu jo zdrobil, a voznika sta spala naprej do drugega jutra; dokler ju niso zbudili gledalci in orožniki. Po pregledu krvavega položaja sta voznika pustila vsa na lico mesta in izginila neznano kam.

V Ljubljano je skočil in utonil dne 20. junija 22letni Franc Benko iz Šmarja pri Jelšah, čevljarški pomočnik v Ljubljani. Pred skokom v vodo je izpil stekleničico očetova kisline.

Požar na Bledu. V soboto dne 18. junija je pogorelo na Bledu gospodarsko poslopje g. Ivana Majarja, lastnika hotela »Triglave« pri blejskem kolodvoru. V poslopju je bila trgovina, brivnica, stanovanje za služinčad in avtomobil. Ogenj je napravil veliko škodo.